

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJSEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU V OHIJU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

PODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXII. — LETO XXXII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), APRIL 18, 1949

ŠTEVILKA (NUMBER) 76

PAULINE VADNAL

Tukaj zapušta soproga Fran-
ka, doma iz vasi Koče, fara Sla-
vinja, sina Paula; dve sestre:
Mrs. Josephine Mervar in Mrs.
Mary Miklich, brata Johna in
več sorodnikov. Pogreb se bo
vršil v sredo zjutraj iz Želeto-
vega pogrebnega zavoda, 458 E.
152 St.

IDA BROZIC

V petek zvečer je preminila
v St. Luke's bolnišnici Ida Bro-
žič, stara 71 let, stanujoča na
7811 New York Ave. Doma je
bila iz Branice pri Vipavi, odko-
der je prišla v Ameriko pred 50
let. Bila je članica podr. št. 47
SZZ, društva Carniola Hive št.
493L TM ter društva sv. Reš-
njega telesa.

Tukaj zapušta hčere: Mrs.
Edith Balata, Emma, Mrs. Jo-
sephine Jesenski in Mrs. Alvin
Grimms, sina Josepha H. in
vnuke. Pogreb se bo vršil v to-
rek zjutraj ob 8:30 uri iz Fer-
foliatovega pogrebnega zavoda
v cerkev sv. Lovrenca ob 9. uri
in nato na pokopališče Calvary.

MIHAEL VRH

Po dolgi bolezni je umrl v
mestni bolnišnici v nedeljo zju-
traj ob petih Mihael Vrh, star
68 let. Predno se je podal v bol-
nišnico je stanoval na 3636 E.
81 St. Doma je bil iz Doljega
Zemona pri Ilirski Bistrici, od-
koder je prišel v Ameriko pred
26 leti.

Tukaj zapušta dve nečakinji
in nečaka: Mrs. Emily Silbitzer,
ki oskrbuje njegov pogreb, Mrs.
Mary Potepan in Antona, v Ra-
venni, O., zapušta brata Antona
in v starem kraju pa sina Miha-
ela, hčere: Ivana, Milka in Sla-
va ter vnuke. Pogreb se bo vr-
šil v sredo zjutraj ob 8:30 uri
iz Ferfoliatovega pogrebnega
zavoda v cerkev sv. Lovrenca
ob 9. uri in nato na pokopališče
Calvary.

RUSI PREDLAGAJO
UPRAVO Z. N. ZA BERLIN?

LONDON, 18. aprila. — An-
gleški časopis "The Daily Mail"
je danes sporočil, da se na poti
v Washington nahaja neki pred-
stavniki Sovjetske zveze, ki bo
baje priporočili, da se vprašanje
blokade Berlina reši s tem, da
se mesto popolnoma izroči pod
upravo organizacije Združenih
narodov.

Baje je sovjetska vlada pri-
pravljena, da se Berlin izroči
Z. N. in ga proglasi za "nevtral-
no mesto" po upostavitvi komu-
nikacijskih zvez z zahodno Nem-
čijo.

ANGLEZI PREPOVEDALI
NEMSKO STRANKO

BRUNSWICK, 17. aprila. —
Angleške okupacijske oblasti so
v svoji zoni Nemčije prepoveda-
li delovanje nemški desničarski
stranki DRP, ker da ogroža jav-
no varnost in demokracijo.

Kitajski komunisti objavili ultimatum za končanje vojne

NANKING, 17. aprila—Kitajski komunisti so danes naslovili na nankinško nacionalistično vladu ultimatum, s katerim zahtevajo, naj v teku treh dneh podpiše pogoje za predajo ali pa se pripravi na komunistični vdor v južno Kitajsko.

Nacionalisti bodo morali od-
govoriti na ultimatum do 20.
aprila.

Komunisti niso določeno od-
govorili, kaj bodo storili, če na-
cionalisti ne bodo pristali na
mir, toda verjetno je, da bodo
prekoračili reko Jangtze in vdrli
v južno Kitajsko. Tri mogočne
komunistične armade so že pri-
pravljene na severni obali reke.
V svojih pogojih za mir pa so
komunisti zahtevali, da se jim
nacionalisti ne zoperstavljajo
pri invaziji južne Kitajske.

Komunistična radio postaja v
Peipingu je objavila poročilo o
poteku mirovnih pogajanj med
komunisti in nacionalisti. V po-
ročilu je med ostalim receno, da
se v končnem popravljenem
osnutku sporazuma nahaja 8
členov in 24 določb, vključno do-
ločbe, ki so jih predlagali nacio-
nalisti in ne-komunistične sku-
pine, ki so proti sedanjim nacio-
nalistični vladi.

Veruje se, da so v osnutek
sporazuma komunisti vključili
osem točk, ki jih je predsednik
Mao Tze-tung predlagal že 14.
januarja kot pogoj za sklenitev
miru z nacionalisti. Skupaj te
točke pomenijo brezpogojno
predajo nacionalistov. Med
ostalim je Mao zahteval kazno-
vanje vojnih zločincev, reorgani-
zacija kitajske armade pod
komunističnim vodstvom in no-
vo ustavo, na osnovi katere bi
Kitajška bila ljudska republika.

Peipinški radio je dalje na-
znanil, da je nacionalistična de-
legacija bila obveščena, naj po-
jasni svoje stališče v zvezi z
osnutkom sporazuma do 20.
aprila in da bo ta datum dan
podpisovanja sporazuma.

Eden od nacionalističnih mi-
rovnih delegatov, Huan G. Šao,
je že odpotoval v Nanking, kjer
bo podal poročilo začasnemu
predsedniku nacionalistične Ki-
tajske Li Tsung-jena. Nankin-
ška vlada se je sestala na izred-
ni seji, na kateri razmotirajo o
pogojih za mir.

PAPEŽ SE ZANIMA ZA
USODO JERUZALEMA

VATIKAN, 15. aprila. — Pa-
pež Pij XII. je danes apeliral za
"resnični mir" v Palestini in po-
novno zahteval, da se sveto me-
sto Jeruzalem postavi pod me-
narodno upravo.

Sv. oče je sicer pohvalil se-
danje premirje, toda je obenem
poudaril, da "pravi mir" še ved-
no ni sklenjen.

Vatikanski krogi že dolgo za-
govarjajo internacionalizacijo
Jeruzalema, toda z druge strani
so židje že večkrat naglasili, da
bodo zahtevali mesto za sebe in
da ga ne bodo delili z nobeno
drugo državo.

V MOSKVI BO NAJVEČJA
UNIVERZA NA SVETU

MOSKVA, 17. aprila. — Vče-
raj so na Leninovem hribu za-
čeli graditi 26-nadstropno po-
slopje za novo univerzo, ki bo
menda največja na svetu.

Arhitekt L. V. Rudnev je do-
bil Stalinovo nagrado v znesku
200,000 rubljev za načrt univer-
ze. Izgradnja poslopja spada v
okvir novega petletnega načrta
za obnovo Sovjetske zveze.

Žrtve praznikov

Velikonočni prazniki so vsled
zvišane cestnega prometa za-
hтеvali pet človeških življenj.

Dve smrtni nesreči sta se pri-
petili v Clevelandu. S tem se je
število ubitih v mestu zvišalo na
32 v primeri z 31 lani v istem
času.

Na Lorain Roadu je bila ubita
tri leta stara Margaret Ann Lo-
man nepolno uro potom, ko je
bila krščena s svojim bratom.
Deklica se je naslonila na vrata
avtomobila, ki so se nenadoma
odprla, ter padla na ulico.

V Clevelandu sta v prometni
nesreči žrtvi Fred E. Collins in
Edward Reklinski.

V strtem avtu je policija našla
v Moreland Hills Village mrtve-
ga Wilforda Minchaka, ki je z
avtom zadel v neko drevo. Peta
žrtev pa je vojni veteran Micha-
el A. Mihalko, ki je na vogalu
Superior in Belmar Roads v ko-
liziji z bussom bil na mestu ubit.

Poleg omenjenih prometnih
nesreč je bilo večje število ne-
sreč z manj tragičnimi posledici-
cami.

ČEHI IZPUSTILI
AMERISKO URADNICO

PRAGA, 17. aprila. Čehoslo-
vaške oblasti so danes zavoljo
zboljšanja ameriško - češkoslo-
vaških odnosov izpustili ame-
riško načelnico religioznega urada
v Pragi Miss Vlasto Vraz, kate-
ro so pred enim tednom areti-
rale, ker se je baje ukvarjala s
političnimi aktivnostmi.

Miss Vraz je izjavila, da bo
tako odgovarjala iz češkoslova-
ške. Zadnjo soboto so Zedinjene
države uradno protestirale pro-
njeni aretaciji in zahtevale na-
tančne podatke o obtožbi.

Čehoslovski zunanji mini-
ster Zdenek Fierlinger je obve-
stil ameriškega ambasadorja
Josepha E. Jacobsa, da se je
Miss Vraz skupaj z ostalimi
osebami ukvarjala z zaroto pro-
ti sedanjim češkoslovaški vladi.

POLJSKI PREDLOG
PORAZEN V Z. N.

LAKE SUCCESS, N. Y., 13.
aprila—Odbor Združenih naro-
dov je v četrtek z veliko večino
porazil predlog poljskega dele-
gata, da se odobri vladam cen-
zuro vesti, katere bi utegnile
škodovati mednarodnim odnoša-
jem.

AMERIKA SE BO
UMAKNILA IZ KOREJE?

SEOLUS, 18. aprila — Pred-
sednik južne Koreje Syngman
Rhee je danes potrdil poročila,
da so v teku pogajanja z ameri-
škimi oblastmi za umik ameri-
ških čet iz Južne Koreje.

Po izjavah predsednika pa bi
kljub umiku posadke broječe
8,000 ameriških vojakov ostala
v deželi ameriška vojaška mi-
sija.

Važna seja

Zastopniki Kluba društev
Slov. doma na Holmes Ave. ima-
jo jutri zvečer ob 7:30 uri zelo
važno sejo. Prošeni so vsi, da se
je gotovo udeleže.

Koncert "Planine"

Pevski zbor "Planina" bo imel
svoj spomladanski koncert v ne-
deljo zvečer 24. aprila v Slov.
nar. domu, Stanley Ave., Maple
Heights, O. Vspored se prične
ob 7. uri zvečer, nakar se raz-
vije plesna zabava. Zbor se pri-
jazno priporoča javnosti za obil-
en poset.

"Triglavske strmine"

Velezanimiv film "Triglavske
strmine" se bo kazalo v sredo
in četrtek zvečer v "Abbey" gle-
dališču na Waterloo Rd. in 156
St. Film kaže slikovite gorske
strmine in drzno hrabrost ple-
zalcev na Triglavskih vrhovih.
Slika bo spremljana z glasbo in
razlagi.

Sporazum med Jugoslavijo in Italijo glede pravice ribolova na Jadranu

Senator napadel
Achesonove izjave
glede Kitajske

WASHINGTON, 17. aprila. —
Senator McCarran je danes na-
padel državni oddelek, češ, da
je, kar se tiče zadev na Daljnem
vzhodu "premah napram komu-
nistični Rusiji."

McCarran je ostro kritiziral
državnega tajnika Dean Ache-
sona, ki je zavrgel njegov pred-
log, da se nacionalistični kitaj-
ski vladi odobri nadaljno vojaš-
ko pomoč v znesku \$1,500,000-
000. V svoji nedavni izjavi je
Acheson zagotovil, da nobena
pomoč ne more pomagati kitaj-
skim nacionalistom in da so Ze-
dinjene države samo po vojni po-
trošile okrog \$2,000,000,000, da
pa se kljub temu komunistične
sile nahajajo na reki Jangtze in
je možno, da bodo zavzele celo
Kitajsko. Državni tajnik je bil
tudi proti nadaljnemu vmešava-
nju Zedinjenih držav v notranje
zadeve Kitajske, rekoč, da bi
takšno vmešavanje lahko bilo
"katastrofalno."

Tudi republikanski senator
Bridges je napadel Achesonove
izjave in zahteval preiskave v
zvezi z obravnavanjem kitajske
zadeve s strani Državnega od-
delka.

V obrambi svojega predloga
za nadaljno vojaško pomoč ki-
tajskega nacionalistom je McCar-
ren med ostalim rekel:

"Moj predlog, da se pomaga
nacionalistični vladi Kitajski ne
sloni na željah, da se 'neka' sto-
ri za Kitajce', ampak na nujni
potrebi, da se podvzame pozitiv-
no akcijo proti komunizmu v
Aziji za voljo naših lastnih in-
teresov. Če bo komunizem po-
polnoma prevzel Kitajsko, bo
vzel celo Azijo."

NEW YORK, 16. aprila—Hen-
ry A. Wallace je danes obtožil
državnega tajnika Dean Ache-
sona, da namenoma zavlačuje
odobritev viz članom parlamen-
ta treh evropskih držav, katere
je Wallace povabil na mirovno
turo po Zedinjenih državah.

Državni oddelek je izjavil, da
so bile vize odobrene angleške-
mu laboristemu poslancu H.
Lester Hutchinsonu in italijan-
skemu senatorju Michele Giua,
dočim se o prošnji francoskega
neodvisnega člana parlamenta
Pierre Cota še vedno razmotriva.
Omenjeni evropski poslanci
bodo skupaj z Wallaceom nasto-
pili na raznih shodih Progresiv-
ne stranke in zagovarjali mir na
svetu.

SHOD (V Clevelandu bo 30.
aprila v Music Hallu avditoriju.
Govorili bodo Wallace, Hutchin-
son, Giua in če dobi dovoljenje
tudi Cot).

DEWEY BO BAJE
ZOPET KANDIDAT

INDIANAPOLIS, 16. aprila.
Bivši guverner Ralph F. Gates
je danes izjavil, da se bo repu-
blikanskemu glavnemu odboru
priporočilo, naj ponovno imenu-
je guvernerja Deweya za pred-
sedniškega kandidata na volit-
vah l. 1952. Po izjavah Gatesa
je Dewey sedaj še bolj odločen
kot kdaj koli poprej, da ponov-
no kandidira za predsednika.

V Beogradu so v teku pogajanja za
sklenitev trgovinskih sporazumov z
Norveško, Anglijo, Ameriko in Francijo

RIM, 17. aprila—Italija in Jugoslavija sta rešili dve
važni vprašanji, ki sta doslej bili kamen spotike za skleni-
tev trgovinske pogodbe.

Prvo je vprašanje ribolova na
Jadranu, drugo pa vprašanje
manjših ladij, ki bi jih morala
Italija izročiti Jugoslaviji na
osnovi določbe v mirovni pogod-
bi.

Sporazum glede ribolova je
bil nedavno podpisan v Beogra-
du, glede ladij pa preteklega če-
trtka v Rimu.

Za uspešno zaključitev trgo-
vinske pogodbe pa še vedno sto-
ji kot ovira vprašanje izmenja-
ve italijanskih in jugoslovans-
kih državljanov, ki so v obeh
deželah bili obsojeni radi poli-
tičnih aktivnosti v zapor.

Trgovinska pogajanja med
Jugoslavijo in Italijo se bodo
kmalu obnovila v Rimu. Pogaj-
anja so se začela že v jeseni le-
ta 1947 v Rimu, ko se je v Beo-
gradu nahajal italijanski mini-
ster za trgovino Casare Marzia-
ni. Toda medtem je Marziani bil
zamenjan. Takrat pogajanja v
glavem radi pravice ribolova
na Jadranu niso bila uspešna.

S sporazumom o ribolovu bo-
do Italijani imeli pravico loviti
v štirih jugoslovanskih zonah
morja, plačati pa bodo morali
letno okrog \$1,300,000 odškod-
nine. V Italiji smatrajo, da je
odškodnina previsoka, toda ne-
kateri krogi poudarjajo, da bo
na osnovi tega sporazuma ri-
barilo v jugoslovanskih vodah
200 italijanskih ribiških ladij,
ki bodo v stanju, da preskrbijo
dovolj rib za italijansko indu-
strijo. S tem pa se bodo prene-
hali tudi številni incidenti, ki so
se dogajali, ko so jugoslovanske
oblasti plenile italijanske ladje,
ki so brez sporazuma ribarile v
jugoslovanskih vodah.

Jugoslovansko stališče
za zboljšanje odnosov
po mnenju Jugoslovancev sta
še dve važni vprašanji, ki bi se
jih moralo urediti kot pogoj za
upostavitve normalnih odnoša-
jev med Jugoslavijo in Italijo.

Prvo je vprašanje odškodnine, ki
jo Italijani zahtevajo za imovino
v Istri, ki jo je Jugoslavija do-
bila na osnovi mirovne pogodbe.
Poleg tega vprašanja pa je tudi
vprašanje določenja natančnih
mej.

Jugoslavija si prizadeva, da
bi poglobila trgovinske odnoša-
je tudi z drugimi zapadnimi dr-
žavami.

V Beograd je prišla norve-
ška misija, ki se posebno zanima
za jugoslovanski les.

Predstavniki treh ameriških
držav pa se pogajajo z Jugoslo-
viani v zvezi z opremo za vrtnje
oljnih vrelcev, ki jo Jugoslavija
nujno potrebuje.

Trgovinska pogajanja med
Jugoslavijo in Anglijo, ki bi
krila dobo petih let in se nana-
šala na izmenjavo blaga v zne-
sku okrog \$560,000,000, tudi na-
predujejo.

Nedavno so se začela pogaja-
nja med Jugoslavijo in Francijo.
Pogajanja so v zvezi z ureditvi
oljnih vrelcev, ki jo Jugoslavija
nujno potrebuje.

Trgovinska pogajanja med
Jugoslavijo in Anglijo, ki bi
krila dobo petih let in se nana-
šala na izmenjavo blaga v zne-
sku okrog \$560,000,000, tudi na-
predujejo.

Nedavno so se začela pogaja-
nja med Jugoslavijo in Francijo.
Pogajanja so v zvezi z ureditvi
oljnih vrelcev, ki jo Jugoslavija
nujno potrebuje.

Trgovinska pogajanja med
Jugoslavijo in Anglijo, ki bi
krila dobo petih let in se nana-
šala na izmenjavo blaga v zne-
sku okrog \$560,000,000, tudi na-
predujejo.

KATOLISKE CERKVE
PIKETIRANE V BOSTONU

BOSTON, 16. aprila — Podpi-
ratelji treh odslovljenih instruk-
torjev na Bostonskem kolegiju
so danes piketirali pred šestimi
rimsko-katoliškimi cerkvami.
Piketirji so nosili napise: "Ni
rešitve izven cerkve."

Trije instruktorji so izjavili,
da so bili odslovljeni s kolegija,
ker so upravo obtožili, da širi
krivoverstvo s poukom, da se
lahko "duše oseb izven katoli-
ške cerkve rešijo, tudi če ne pri-
padajo cerkvi."

Predsednik kolegija William
L. Keleher pa je izjavil, da so
učitelji bili odslovljeni, ker so
"govorili o zadevah, ki naspro-
tujejo učenju katoliške cerkve,
in ideje, ki vodijo v bigotstvo in
netoleranca," čeprav so večkrat
bili opozorjeni, naj se držijo
svojega predmeta—filozofije. in
fizike.

SYRACUSKA MATI
BOJJA ZOPET JOČE

SYRACUSE, N. Y., 17. aprila.
— Stric male Shirley Anne
Martin je danes naznanil, da je
kip Matere božje ponovno "jo-
kal," ko ga je deklica poljubila.

Zadeva, ki je vzbudila veliko
senzacijo in je bila oglašena po
celi deželi, je še vedno nepojas-
njena. Deklica Shirley Anne se
je v četrtek pojavila na televi-
ziji, toda kip Matere božje "ni
jokal." Starši deklice so sedaj
ustavili vsak javno predstavo s
kipom. Po izjavah stare matere
male Anne so ji "solze" Matere
božje čez noč odpravile nevr-
lgčne bolečine.

DIMITROV JE ŠE
VEDNO VODITELJ

SOFIJA, 16. aprila—Obveščeni
krogi so danes zavrgli poročila
v zapadnem tisku, da se je baje
Georgi Dimitrov umaknil v po-
koj kot ministrični predsednik in
glavni tajnik Komunistične
stranke.

V vladnem poročilu je bilo le
omenjena, da je Dimitrov dobil
dopust in se šel zdraviti v Sovjet-
sko zvezo.

Pričakuje, da bo začasne po-
sle premierja in tajnika stran-
ke vodil zunanji minister Vasi-
lij Kolarov, ki je dober prijatelj
Dimitrova.

VAUGHAN BO ODBRZAL
PERONNO MEDALJO?

WASHINGTON, 16. aprila —
Armada je danes zaprosila
predsednika Trumanu, naj ma-
jorju gen. Harry H. Vaughanu
dovoli, da lahko obdrži medaljo,
ki jo je prejel od argentinskega
diktorja Perona.

Zaradi tega odklovanja je
prišlo do nerodne predsednikove
opazke S. O. B. Komentar
Drew Pearson je namre kriti-
ziral odklovanje, rekoč, da ar-
gentinski fašistični diktator od-
likuje ameriške generale in da
to predsednik trpi, kljub temu,
da vedno govori o demokraciji.
Truman je odgovoril na nekem
banketu, da mu noben s. o. b. ne
bo ukazoval.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

DVOJE MNENJE O VERSKIH OBRAVNAVAH

(Kot znano, je Boliva predlagala, da se na dnevni red tekočega zasedanja Generalne skupščine Združenih narodov postavi tudi vprašanje tako zvanih "verskih obravnav" v posameznih deželah vzhodne Evrope, posebno z ozirom na obravnavo proti rimsko-katoliškemu kardinalu Mindsentyju na Madžarskem in skupini protestantskih pastirjev v Bolgariji. O tem vprašanju so zadnji teden v splošni debati podali svoja mnenja številni delegatje tako napadnih kot vzhodno-evropskih držav. Dvoje mnenj, odnosno izjeme iz govora dveh delegatov, podajamo za boljše razumevanje te zadeve. Prvo je izjema iz govora delegata Zedinjenih držav Benjamina V. Cohena, drugo pa izjema iz govora poljskega delegata Jana Drohojowskega. Oba sta posneta iz "The New York Timesa" z dne 13. aprila. — Op. ured.)

Benjamin V. Cohen: Ni v vprašanju, kaj se je dogajalo v vzhodni Evropi pred in po vojni. V vprašanju je, kaj se dogaja danes. Če se je delalo napake in se še pred vojno ni priznalo kršitve človeških pravic v Evropi, ne ponavljajmo iste napake danes.

Namen ni, da se izvrši pregled določene in osamele obravnave, pač pa pregled splošnega izpolnjevanja človeških pravic v dveh deželah. Vprašanje, ki je pred nami, ima dve obliči. Prvič, ali je Generalna skupščina pooblaščenca, da to stvar vključi na dnevni red? Če je odgovor potrjen, moramo dalje vprašati, če je ta stvar dovolj važna, da se jo postavi na dnevni red za to posebno zasedanje?

V prvo obličje je vmešano vprašanje tolmačenja Ustavne listine (Združenih narodov). Kot osnovno pravilo legalnega tolmačenja, se mora vsako listino tolmačiti v celoti. To pravilo velja za Ustavno listino. Soglasno s členom 10 Ustavne listine lahko Generalna skupščina razmotri o vsakem vprašanju ali pa zadevi v okviru namenov Ustavne listine in soglasno s členom 14 lahko priporoči mere za miroljubno ureditev vsakega položaja, ki bi lahko prizadel splošno blaginjo ali pa prijateljske odnose med narodi. Pod členom 1, paragraf 3 je eden od ciljev Združenih narodov, da se doseže mednarodno sodelovanje s pospešitvijo in opogumljenjem spoštovanja za človeške pravice in osnovne svobodščine. Pod členi 55 in 56 so Združeni narodi obvezani, da pospešujejo potom skupnih in ločenih akcij, splošno spoštovanje in izpolnjevanje človeških pravic in osnovnih svobodščin za vse. Ti členi se ne omejujejo samo na države, ki so članice Združenih držav.

Stvar pred nami se nanaša na izpolnjevanje človeških pravic in svobodščin v dveh posebnih državah. Popolnoma jasno je, da spada med namene Ustavne listine. Nobene vrste bi ne bilo, če bi se v Ustavno listino ne vključilo določbe nanašajoče se na človeške pravice, če pa bi Združeni narodi ne mogli v danih okoliščinah razmotrivati o vprašanjih, ki spadajo v ta območja.

Člen 2, paragraf 7 Ustavne listine predvideva, da Ustavna lista ne pooblašča Združene narode, da se vmešavajo v zadeve, ki spadajo izključno v domačo sodno oblast neke države. Po našem mnenju ta člen ne izključuje diskusije o predlagani zadevi za dnevni red v njeni sedanjih obliki.

Sedaj se bom obrnil na vprašanje, če je ta stvar dovolj važna, da se jo pristavi našemu sedanjemu dnevnemu redu kot nadaljno točko. V zvezi s tem lahko omenim številne izraze globokega vznemirjenja in skrbi na celem svetu, kar se tiče dogodkov v Bolgariji in na Madžarskem. Nič nam ne bi moglo bolj jasno sporočiti, kako nujno važno je vprašanje, ki se nahaja v tej zadevi. Radi tega verujemo, da bi Generalna skupščina morala delovati v soglasju s priporočili Splošnega odbora, pristaviti to zadevo na naš dnevni red in jo poslati v "ad hoc" Političnemu odboru.

(Konec jutri)

Življenje španskih partizanov

Španska fronta v Pireneji. Dan za dnem prihajajo iz Francije španske vesti o obsodbi in justifikacijah ljudi, ki so proti Francovemu fašističnemu režimu. Španski diktator in njegova klika se boje pred španskim ljudstvom in ne brez vzroka. Špansko ljudstvo s svojimi najboljšimi sinovi — komunisti na čelu — se bori za svojo svobodo, za svobodo barcelonskega delavca in andaluzijskega kmeta, in v tej borbi ruši fašistično oblast v Španiji, ki predstavlja sramoto zmagovalne Evrope.

Španski fašisti imajo na svoji strani svetovno reakcijo z ame-

riškimi imperialisti na čelu, imajo z ameriškim orožjem oboroženo vojsko, imajo "Guardio civile" in z vsem tem krčevito branijo socialne privilegije španskih buržujev. Špansko demokratsko ljudstvo in vse demokratske sile sveta, imajo pred seboj veliki cilj svobodo in zmago.

Pireneji so, kot vsi vemo, velika gorska veriga, dolga stotine kilometrov, pokrita z gozdom in jasnimi. Vmes so na redko poseljene vasi in carinske utobe francoski meji. Na tem velikem področju živi v stalni pripravljenosti več parti-

zanskih divizij, ki se v primer-nih trenutkih spuščajo v doline. Na tisoče in tisoče junakiš ljudi je tam, ki vse kot Damoklejev meč nad usodo fašistične Španije. K njim se je napotil dopisnik lista "Unita," ki tako opisuje kratko bivanje med njimi:

"Sprejelo me je kakih 20 oboroženih mladih mož. Stali so pred svojo naravno votlino, kakršnih je polno v Pireneji. Manjkalo jim ni ne orožja ne hrane. Prebivalstvo bližnjih vasi jih pozna vse. Nimajo enakih uniform in nosijo težke volnene jopice. Oficir Ivan me je priskočil pozdravil. Ivan mi je dejal, da skoraj že mesec dni žive v miru. V prvih dneh, ko so prišli v ta kraj, jih je moral naznaniti kak skrit vohun, kajti kmalu so falangisti napadli pogorje v treh smereh. Toda bili so prisiljeni k umiku.

"V vseh teh predelih smo gospodarji mi," je dejal Ivan. "Po vaseh si nihče ne upa izemati ljudi in krasti. Cim pride kdo naznaniti kak primer nasilja, gremo v vas in naredimo red."

Edini znak, ki loči poveljnika od ostalih partizanov, je majhen trikotnik na rami, na katerega sta pritrjeni dve zvezdi. Ostali nosijo trikotnik s srpom in kladivom.

"Sli smo spat zgodaj, kajti naslednje jutro je bilo treba iti v bližnjo vas urediti neko stvar. 'Trije oddelki 'Guardie civile,' je govoril Ivan, medtem ko se je pripravljali, — so vdrli včeraj v hišo Pabla Reparesa, tukajšnjega kmeta, češ da je njegov sin pri partizanih. To sicer ni bilo res, toda gotovo bi prišel k nam. Sina na srečo ni bilo doma. Čakali so ga. Medtem je materi uspelo obvestiti ga o nevarnosti in ta je ušel. Ko so vojaki zvedeli, da je mati obvestila sina, so ji razbili glavo s puškinimi kopiti. Potem so zažgali hišo. Pablo Repares nam je prišel to povedati, potem je zaprosil za puško, da bo maščeval ženo. Obljubil sem mu, da bom sam uredil zadevo.

"In sin," sem vprašal.

"Včeraj smo ga našli vsega zbeganega in ga poslali v goro. Oče nas čaka spodaj na križišču."

"Kake dve uri pozneje smo v naši votlini zaslišali zamolklo eksplozijo, ki je pretresla stene. Pol ure pozneje sem skupno z Ivanom poslušal raport vodje ekspedicije. Zraven nas je bil majhen, sključen mož z ognjem v očeh: Pablo Repares.

"Dva kilograma razstreliva smo porabili," je dejal vodja. "Počakali smo, da so bili vsi v vojašnici, potem smo prižgali. Vso vojašnico je zletela v zrak."

"Ivan se je obrnil k sivemu, sključenemu možu: 'Pablo Repares, pravici je zadoščeno!'"

"Solza je omočila razrezano lice starca. Pablo Repares se je napotil visoko v goro k sinu. "Oddelek, pri katerem sem bil na obisku, je menjal mesto."

"Ljudski tečnik."

MIROVNA POGAJANJA KITAJCEV NAPREDUJE

NANKING, 13. aprila.—Neki nacionalistični uradnik je danes izjavil, da mirovna pogajanja med predstavniki nakinške vlade in komunisti napredujejo "v prijateljskem ozračju."

V zvezi z mirovnimi pogajanjmi so komunistične sile ustavile svojo ofenzivo. Nacionalisti poročajo, da je le na nekaterih točkah prišlo do ločenih spopadov, verjetno ker sile ljudske armade še niso dobile iz Peipinga navodila, da je bilo sklenjeno začasno premirje.

NEMCI BI SE ZDRUŽILI Z RUSI

CHICAGO, 13. aprila.—Ameriški profesor Ernst Puttkammer, ki se je nedavno vrnil iz zapadne Nemčije, je izjavil, da bi Nemci verjetno sklenili zvezo z Rusi, če bi jih to obvarovalo pred vojno

PARIŠKI VTISI

Na prvi pogled bi se utegnil zdeti Pariz brezskrben, vesel in lahkomišen. Tu prirejajo razstave plemenitih mačk in križantem. V kinu prikazujejo "Skrivnost Monte Christa" in "13 umorov v eni noči". Na trgu Pigalle se do jutra vrte vitljaki in loputajo zrcalna vrata nočnih kabarejev.

Zadostuje pa pogledati bolj od blizu in takoj opaziš na obrazih ljudi zamišljenost in zaskrbljenost.

Na enem izmed pariških bulvarjev sem srečal nedavno dva potujoča pevca, prilepenega možkega v oguljenem karirastem suknjiču in žensko v stari pleteni jopici. Pršil je hladen, neprijeten dež. Moški je sedel na nizki klopi in igral na harmoniko, ženska pa ga je s hripavim glasom spremljala, držeč pred seboj na listku zapisane note.

Presenetila me je preočitna neskladnost med tem, kar sta pela, in med zunanostjo teh potujočih muzikantov. Prsteni obraz možkega se je zdel mrtev, v pevkinih očeh pa je bila onemela glogoka žalost, a popevka, ki sta jo pela, je bila lahkomišljena, v nji se je ponavljal pripet: Veselite se, plešite "boogie-woogie".

Ljdiže z dvignjenimi ovrtniki in na oči potisnjenimi klobuki so hodili mimo, ne da bi se ustavljali. Dež je kaj naprej silil. Nebo je postajalo vedno mračnejše in temnejše. V kavarnah so prižigali luči, muzikanta pa sta še vedno stala in pela o tem, da se je treba veseliti in plesati "boogie-woogie".

Ko je nehala peti kuplet, je ženska molila mimoidočim listek z notami in proseče vzklikala:

"Kupite novo ameriško popevko. Samo petdeset frankov. Messieurs, madames, veselite se in plešite. Petdeset frankov!"

Dolgo sem opazoval ta par.

Ko nista mogla več upati, da bi vzbudila pozornost mimoidočih, sta muzikanta slednjič zavila v majhno okrepčevalnico. Moški je pobrskal po žepih, našel nekaj drobiža in naročil kavo. Prinesli so jima rjave brozge. Muzikantu so se tresle rdeče premražene roke, ko je dvignil svojo skodelico. Ženska je dolgo globoko kašljala.

Iz zvočnika, stoječega na polici sredi steklenic s pestrimi etiketami, se je razlegla melodija modne popevke in daljni glas je začel zatrzavati, da je v življenju vse lepo, da se je treba veseliti in plesati "boogie-woogie". Tedaj je muzikant vprašal, ne da bi se prav za prav na kožice obrnil:

"Zakaj bi se človek veselil?"

S trudnim pogledom je ošinil dva, tri goste in natakarka, ki se je dolgočasil, dolgo je gledal svojo molčečo spremljevalko in v popolnem brezupju zaključil: "Ni se za kaj."

In res, življenje je iz dneva v dan težje. Prišlo je novo leto, a kaj je prineslo? Novo zvišanje cen, nove skrbi in tegobe.

Pred poltrgum letom je "povprečni Francoz" še gojil nekakšne rahle nade. Listi so pisali, da je "Francija glavna dežela, ki uživa blagodat Marshallovega načrta". Pričakovali so, da jim bo ameriški stric kaj priškrbel v njihovi bedi. Toda pričakovanje je bilo zaman. Ameriški stric brezobzirno duši francosko gospodarstvo in zanjakuje neodvisnost Francije. V tem je vsa blaginja slovečega "Marshallovega načrta".

Protijudska politika francoskih strank, ki so zdaj na krmilu, je v celoti odvisna od ZDA, ta politika vodi deželo v gospodarsko razsulo in poglobitev politične krize. In tega niti ne prikrivajo. Izdajstvo sledi izdajstvu. Queuillova, Mochova in Schumanova vlada s cinično odkritosrčnostjo izjavlja, da je pripravljena žrtvovati suverenost Francije. Reakcionarni listi pa

skušajo to prikazati celo kot nekakšno prednost.

Lanska jesen je bila v Franciji v znamenju krutega, nečloveškega obračunavanja s stavkujočimi rudarji in komedije volitev v Svet republike, ko so socialisti pristašem oblasti željnega pretendenta za diktatorja generala de Gaullea utrlji s preprogami pogrnjeno stezico v vluksemburško palačo.

Po prizadevanju izdajalcev, ki so zasedli ministrske stolce, so bili francoski fašisti — agulari, ki so leta 1940, pripravljali zlom republike, v bistvu oproščeni in izpuščeni iz zaporov. V ječe pa so vrgli na tisoče poštenih ljudi, ki so se borili za republiko, proti hitlerjevcem in branili svoje državljanske pravice.

Kako trda prede zdaj francoskemu ljudstvu, nam zgovorno povedo tile podatki: Od 1. januarja 1948 do 1. januarja 1. 1949 se je kruh podražil za 45 odstot., mleko za 69,5 odstot., rastlinsko olje za 122%, kava za 58%; skoraj dvakratno so poskočile cene mila, podražil se je premog, za 150% se je podražila električna energija, triinpolkrat dražje je zdaj obutev. Tako so narasle cene samo v enem letu.

A kaj je prineslo Franciji novo, 1949 leto? Objavljene so bile nove višje najemnine, objavljena je bila podražitev kave in sladkorja, objavljena je bila uredba o omejitvi porabe električnega toka, obeta se zvišanje davkov, vlada prisilno razpisuje novo notranje posojilo.

Vse tegobe zadenejo predvsem delovno ljudstvo. Tegobe seveda malo zadenejo francoske buržuje, ki znajo celo iz težav kovati dobiček. V Franciji je zdaj nad 35 milijarderskih trusov, katerih skriti dobički narastajo. Črna borza s svojimi mahinacijami razcveta. V teh mahinacijah sodelujejo tudi nekateri uradniki ministrstev. Glavni dobiček pa gre v žep Američanov. Prekomorski pridobitniki so znali obogateti celo od stavke francoskih rudarjev.

Zdaj je že javna tajna, da je francoska vlada, ki je kategorično odklonila zahteve stavkujočih delavcev glede zvišanja mezd, pod vplivom določenih krogov. ZDA hkrati izpahlala Združenim državam Amerike velikanske zneske za ameriški premog. Dobave ameriškega premoga so financirali na račun "Marshallovega načrta". To je prineslo državi deset milijard zruhe in bilo je hud udarec za narodno gospodarstvo. Toda že zdavnaj je znano, da ljudje, ki načeljujejo zdaj francoski vladi, niti najmanj ne mislijo na interese Francije.

Vedno pogostejši so poskusi, da bi zatrli sleherni izraz nacionalne samostojnosti. Življenski standard delovnih ljudi nenehno potiskajo navzdol. Hkrati pa si degaullistični junaki dovoljujejo najnesramnejše provokacije. Že drugi dan novega leta so obodnjeni pretepači iz de Gaullovega združenja vdrlji v prostore knjižnice "Francoski prepoved" v Havru in sežgali vse knjige, kar jih je bilo tam. Listi poročajo, da so bile med sežganimi knjigami knjige Victorja Hugoa, Chateaubrianda in mnoge druge.

Svojo notranjo politiko je sedanja francoska vlada v celoti podredila ZDA in dela vse po naročilu Wall-Streeta. Toda izdajstvo je preočitno in mora vzbuditi ogorčenje ljudskih množic. Zato so ameriški diktatorji in poslušni izvrševalci njihove volje v Franciji zaskrbljeni, kako bi vsaj za silo zamaskirali svojo dejavnost ter odvrnili francosko ljudstvo od borbe za njegovo neodvisnost, od borbe za njegove pravice in svobodščine.

Sejati med ljudmi nevednost in opravičevati razbrzdano dejavnost vojnih hujskačev — to nelepo nalogo so prevzeli podkupljivi reakcionarni novinarji

in literati tipa Sartre, Rousset, Tabouis, Perruchot, Malraux. Knjižni trg preplavaljo z brošurami in knjigami, v katerih opevajo "nesebično pomoč ZDA in povzdigujejo "strateško premoč" Amerike.

Ena izmed temeljnih metod teh ameriških lakajev je propagiranje vsakršnih "modnih" defetističnih "teorij". Modno je zlasti Sartreovo združenje, ki se imenuje zbor eksistencialistov (obstankarjev). Politični smisel te struje je v tem, da oznanjajo njeni pristaši moralno sprnelost.

V svoji gledališki igri "Umanov roke", ki jo zdaj uprizarjajo na pariških odrih, izliva Sartre potoke umazane klevete na partizane, ki so se borili proti hitlerjevcem. V člankih, ki so jih objavili on in njegovi pristaši v reviji "Novi časi" lani jeseni, skuša Hartre trdit, da francoski delavski razred baje nima "politične sposobnosti" in da pripada ta politična sposobnost samo peščici izvoljencev, med katere prištevajo predvsem sebe in svoje najozje pomagače. Sartre in Rousset s cinično odkritosrčnostjo izjavljata, da je temeljni problem sedanjega časa proti marksizmu naperjena propaganda.

Od eksistencializma se ni kaj prida odmaknila druga nova "struja", znana zdaj pod imenom "epifanizem", ki ji načeljuje Perruchot, L'Anselme in drugi. V manifestu, ki so ga napisali epifanisti, je rečeno, da poziva epifanizem "k brezrazredni družbi, toda medtem ko hkrati "smatra dialektični materializem za vrhunec človeka družbe, epifanizem trdi, da ne more biti drugega vrhunca človeka, razen človeka samega."

Ni težko razumeti, da novega v teh modrovanjih ni nič. To je oznanjanje mračnjastva in malomeščanskega anarhizma. Od tod je samo en korak do blodnih "teorij" o gospostvu "višje" rase nad "nižjimi". Mimogrede rečeno, v francoskih listih se pojavljajo tudi takšne "teorije."

V Franciji imajo mnogo učnih prepisov o "svobodi duha", o "vzpnu k luči" itd., itd. Glavni govorniki na teh učnih prepisih so predstavniki modnih struj. Včasih pa jim priskočijo na pomoč tudi prekomorski gostje. Tako je lani jeseni, v trenutku ko je v Parizu zasedala Generalna skupščina OZN, Eleanor Rooseveltova večkrat nastopila v Parizu s tendencioznimi govori proti Sovjetski zvezi in deželam nove demokracije, češ, da vnjihi ni ameriških "svobodščin". V eni izmed največjih pariških dvoran so takrat priredili konferenco "svetovnega državljanja" Harry Dawisa, ki je izjavil, da "ne priznava nobenih držav in nobenih vlad." Kako imponira to ljudem, ki Franciji ne priznavajo pravice do državne suverenosti!

Glavno pri tem pa je: protijudski in protinacionalna propaganda v literaturi, v listih, v kinu, uživa podporo vladnih krogov in se lahko nemoteno širi. Nasprotno pa podkupljivi tisk in podkupljiva družina kritikov srdito napadajo vse, kar je poštenega in pravičnega.

Toda bilo bi napačno misliti, da je lahko streti in zadušiti dušo francoskega ljudstva. Kljub policijskim ukrepom vlade, kljub temu, da buržoazni filozofi in literati propagirajo sprnelost, se francosko ljudstvo žilavo bori za ohranitev nacionalne neodvisnosti.

Ljudstvu se pridružuje vse, kar je zdravo mislečega in naprednega. Zadostuje omeniti, da so najboljši francoski umetniki, pisatelji in znanstveniki komunisti.

Jasen dokaz, kako sile demokracije narastajo, je bil nedavni kongres zaštite svobode in mira v Parizu. Na tem kongresu se je zbralo okrog 10.000 delegatov — delavcev, znanstvenikov, pisateljev, umetnikov gle-

daliških igralcev, glasbenikov študentov. Prisepeli so v Parizu vseh krajev Francije, da bi potrdili voljo in odločnost ljudstva, da se bo borilo za zaščito mira in svobode, proti vojnim hujskačem.

Na naslov kongresa, ki je trajal več dni, je prispelo mnogo brzojav iz raznih departamentov Francije, pozdravili pa so ga tudi znanstveniki in sindikalni funkcionarji iz mnogih drugih držav.

Na kongresu je bila sprejeta resolucija, v kateri je izraženo prepričanje, da se bodo "Francosi združili, da bodo razkrinili sleherni propagando, kateri namen je razcepiti jih v trenotku, ko osvajačci znova ogrožajo mir".

ZAPISKI

Naj ne ve levica, kar dela desnica

Bolj kot onostranstvo marsikateriga visokega prelata zamajajo posvetni posli. Eden najnovejših dokazov za to so primeri spekulacije s tujo valuto, naštetje in dokazane v obtožnici proti sedaj že obsojenemu madžarskemu kardinalu Mindsentyju. Toda ta cerkveni dostojanstvenik ni nobena "izgubljena ovčica", recimo "izjema", bi samo potrjevala pravilo, da njih kraljestvo ni od tega sveta.

"Naj ne ve levica, kar dela desnica", je kot vse kaže v Vatikanu zelo upoštevan pregovor, čeprav ne odmeva glasno med kolonadami na trgu sv. Petra, tako kot apostolski blagoslov Pija XII. raznim atlantskim paktom.

Nad "afero Cippico", niso brez razloga spustili železne zavese diskretnega molka, od kar ta prevarantski duhovnik v zaporu čakal na razpravo. Toda od časa do časa kot v odmev se iz zvone razne zanimive ugotovitve in podrobnosti o njegovih velikopoteznih goljufijah, ki so lansko pomlad dvignile toliko zanimanja in prahu v Italiji. Kot vsi "veliki ljudje", je tudi bivši monsignor Edoardo Pretner Cippico pisal dnevnik ter vanj z izredno iskrenostjo in skrbjo beležil vse svoje goljufije. Obdržal si je celo originalni pisma, ki mu ga je poslal nihče drug kot namestnik državnega tajnika svete stolice monsignor Montini.

"Medtem ko iz vsega srca blagosavljam," piše v tem pismu monsignor Montini, "plemenito početje (gre za zasnovano ustanovitev katoliške filmske družbe "Ocean film", pri čemer je Cippico, kot znano, poneveril ogromne vsote denarja pri spekulacijah s tujo valuto), odobravam tudi dani nasvet kot koristno finančno zamisel, ki lahko vsaj v začetku okrepi naše vse primerno pobudo. Seveda morajo biti vplivne osebe, s katerimi se boste pogajali, popolnoma neoporočne in naj obeh strani strogo vzdržujejo tisto tajnost, ki mora na polju, tako delikatnem zaradi mednarodnih odnosov, obdajati dejavnost svetle stolice. S prav tako opreznostjo in zapovedno uradne tajnosti se boste na praktični uredništvu morali sporazumeti z vatičanskimi finančnimi strokovnjaki."

Torej tudi Cippico ni nobena slučajna "izgubljena ovčica", ki bi podlegla skušnjavi nezakonitega mešetarnjenja s tujimi valutami. To pot pač zopet enkrat ni uspelo "ohraniti one tajnosti, ki mora obdajati dejavnost svetle stolice."

VAS MUČI REVMATIZEM?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu.

Vprašajte nas.

Mandel Drug

slovenska lekarna

15702 Waterloo Rd.

John R. Strah,
Eveleth, Minn.:

Auf biks!

Ze več članov me je vprašalo: "Kaj pa je, Strah, ali ne moreš ali ne znaš več pisati?" Odgovor bo seveda enostaven: lenoba!

Torej, eva spet eno, katere priča, kako sem bil prvič in zadnjič v "špekamri" v Velikih Laščah na Dolenjskem.

Leta 1920 je prišel iz Amerike na obisk srednje starosti, še samski, fant seveda, na dom svojega očeta. Ta fant pa je bil meni v sorodu, namreč z mojim pokojnim očetom sta si bila bratranca.

Vaški fantje, h katerim sem se tudi jaz pripadal, no saj sem bil že pred pragom vojaškega nabora, smo ga bili kar veseli, ker je hodil z nami in pa "trital," da je bilo vedno veliko pitja, da je bilo vedno veliko gostilni; jače in veselja v vaški gostilni; se pravi o prostem času. Slišali smo tudi, da ta fant je precej "težak," čeprav je bil suhljat in majhen, se pravi, težak v žepu. Kmalu pa je prišlo nam "fantalinom" na uho, kar nismo radi slišali.

Ta fant je namreč nekje zbleknil:

"Fantiči radi pijejo, a da bi kateri pokazal kak novec, tega pa ne. Well, kdo bi se branil ponudene pijske, posebno vaški fantlini ne, ker so bili, takrat vsaj, iz dneva v dan 'suhi'."

Ker pa se je izvedelo direktno očitjanje, je tudi fantu eden iz naše "bande" na lepem v obraz povedal: "Tone, tvojeva 'trita-nja' je konec in tudi z nami ne boš več pohajal. Amen!"

Gotovo se je to fantu zdelo za malo, a moral je to vest vzeti na znanje; hodil je potem sam in navadno tudi sam popival, ker, no, saj veste, očitjanje ne gre nikomur v slast.

V naši vasi smo imeli "fantlini" navado, kot marsikje, da smo komu naredili "ofreht," to je, večer pred godom. Ako je kdo gođoval v postu, smo na predvečer zapeli primerno pesem, izven posta pa malo zaropotali, in godec, Jakopov Tone, je malo zaškriljal na harmoniko. Tako se je včasih kar nabralo toliko, da smo lahko nesli na "banko" k Anžetu (v gostilno). Anže, dobra duša, pa nam je postregel z vsemi dobrotami, z hruskovcem, brinjevcem, drožnikom, sliovko, florjanom; vse iz ene "flaše." Tudi z vinom raznih vrst, tudi iz enega soda, seve, od zida.

Približal se je sveti Matija. Ta je bil za nas najbolj čislán, kajti na predvečer tega svetnika je bila dobra žetev za "ofrehtovce."

V naši vasi so bili takrat trije pod imenom Matija. Prvi je bil pod imenom fantova z nami hodil oziroma fantoval z nami in kot tak tudi "suh," oproščen "ofrehtovskega davka." (V zadnji vojni je bil že družinski oče petih malih otrok. Nemci so mu zažgali hlev in, ker je klical na pomoč, je bil na vogalu svoje hiše od neznanega okupatorja, še od Italijana, ustreljen).

Drugi, to je Strahov Matija, tudi oče številne družine, je pa navadna čakal pri oknu in ko se je "nesreča" približala, se je navadno lepo zahvalil in prosil, da ni treba ropotanja, češ "tamali že spijo;" oglasite se pri Anžetu, in lahko noč! To je torej pomenilo zelenko (liter in pol) sli-vovke.

Tretji pa je bil stari Lazarček. Ta pa je bil posebno ponosen na to, da smo se ga spomnili za njegov god. Imel je tudi že tri dorošla dekleta, katere so nam že vnaprej zabičevala, da ako ne pridemo "zaropotat" očetu, bo zamera. Kdo bi torej takavabila preziral.

Navadno so vsako leto pri tisti hiši malo praznovali in dekleta in mati so pa tudi "nekaj" pripravile za "ofrehtovce." Potica, orehi, lešniki in, khm, kaš-ljam, dve zelenki domačega hruskovega šnopsa, to je za fante.

Ko smo opravili pri Strahovih, smo Anžeta kar prezrli za ta večer, saj Strahova zelenka bo prišla nam v roke drug večer, sedaj pa kar brž k Lazarčku, ker smo že v naprej vedeli, kaj bo na "programu."

Godec je pritisnil na meh le v toliko, da je stari Matija znal, kakšni ptiči letajo okrog hiše, odprl okno, ker je že čakal, in povabil vse v hišo, češ boste v hiši opravili, kar imate za opraviti, kaj boste, "spaki," zunaj v snegu stali!

Da, to je bila pometna beseda in ni bilo treba veleti dvakrat. Predno je stari Matija zaprl okno, je že glasno rjovela harmonika Jakopovega Toneta. Domača dekleta so povabila še druga dekleta in završalo je v hiši kot na mali ohceti, samo neveste ni bilo.

Po prvi polki so nas "spake" pogнали za mizo in se je pričelo "ropotanje" z orehi in lešniki, pa tudi zelenka se je premikala, poleg tega pa je bil tudi štefan (dva litra) domačega tepkovca, kateri pa je imel to lastnost, da kakor hitro je bil prazen, se je že drugi prikazal na mizo.

Po ropotanju se je, seve, nadaljevalo s polkami in valčki. Zakaj pa ne, saj sv. Matija je samo enkrat v letu in v zimskem času se ne gleda za eno noč, ako se jo prebdi. Tako sta nas "spake" in dekleta bodrila celo hišna stariša. "Le veseli bodite tam-ladi, dokler ste mladi, tu imate nedolžno zabavo in pošteno veselje, ko boste stari, bo dru-gače."

Takrat mi tamladi teh besed nismo razumeli. Razumemo jih šele danes.

Hišna mati, če je prav nas dan ali dva preje z burkljami podila od hiše, ker smo dekleta nadlegovali, je ta večer naravnost hvalila: "Lej, kako so faj fantje." Stari Matija in slavljenec tistega večera pa je zadovoljno kimal in motril mlado veselje ob zvokih harmonike. Seve, sem pa tam smo nazdravljali slavljenca. Enkrat pa je kar ne-kaj mokrih oči rekel: "Hvala, in veseli bodite, saj letos je najbrž zadnjič, ko ste mi naredili 'of-reht'."

"Ne, ne, oče; že dostikrat smo in vam želimo, da bi prišli še dostikrat."

Ta želja seveda je bila obojestransko zadovoljiva, nam, ker smo bili dobro pogoščeni in Matiju, da bi dočakal še mnogo godov.

Nedvomno je mož čutil; bilo je res tisto leto nazadnje.

(Dalje prihodnjšč)

Ali ste naročnik "Enakopravnosti"? Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite "Enakopravnost!"

Društveni koledar

APRILA

20. aprila, sredo — Ples društva Najsv. Imena v SND

22. aprila, petek — Ples kluba Golden Gophers v SND

23. aprila, sobota — Ples društva "Vodnikov venec" št. 147 SNPJ v SND

23. aprila, sobota — Plesna veselic društva Nanos št. 264 SNPJ v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

24. aprila, nedelja — Ples HKZ v SND

24. aprila, nedelja — Otvoritev narodnega doma v West Parku, McGowan Ave. in W. 130 St.

24. aprila, nedelja — Koncert pevskega zbora "Planina" v Slov. nar. domu, Stanley Ave., Maple Heights, O.

29. aprila, petek — Ples-Cleveland Graphite Girls' kluba v SND

30. aprila, sobota — Ples društva "Jutranja zvezda" št. 137 ABZ v SND

MAJA

1. maja, nedelja — Koncert pevskega zbora "Abrašević" v SND

1. maja, nedelja — Koncert pevskega zbora "Triglav" v Sachsenheim dvorani, 7001 Denison Ave.; po koncertu zabava v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

6. maja, petek — Rokoborba Cleveland Ambassadors kluba v SND

7. maja, sobota — Ples društva "Lipa" št. 129 SNPJ v SND

8. maja, nedelja — Koncert "Glasbene Matice" v SND

8. maja, nedelja — Koncert Glasbene Matice v Slov. nar. domu, na St. Clair Ave.

8. maja, nedelja — Plesno veselico v počast materam, prirediteljski odsek Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

14. maja, sobota — Ples društva "Clev. Slovenci" št. 14 SDZ v SND

15. maja, nedelja — Ples Baraga Council št. 1317 COF v SND

20. maja, nedelja — Odprija izletniških prostorov SNPJ.

21. maja, sobota — Ples društva "Napredni Slovenci" šte. 5 SDZ v SND

22. maja, nedelja — Koncert zbora "Slavulj" v SND

28. maja, sobota — Ples društva "Sv. Katarine" št. 29 SZS v SND

29. maja, nedelja — 25-letnica Slov. nar. doma v avditoriju

JUNIJ

3. junija, petek — Ples podr. št. 25 SZS (St. Vitus Cadets) v SND

4. junija, sobota — Ples 23rd Ward Democratic kluba v SND

5. junija, nedelja — Piknik društva "Soča" št. 26 SDZ na prostorih doma Zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

11. junija, sobota — Ples društva "Svete Cecilije" SDZ v SND

12. junija, nedelja — Piknik društva "Comrades" št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

18. junija, sobota — Ples Sportsman kluba št. 1 SDZ v SND

19. junija, nedelja — Piknik društva Združeni bratje št. 26 SNPJ na SNPJ farmi.

26. junija, nedelja — Piknik društva "Cvetiči Noble" št. 450 SNPJ na Louis Zgoncovi farmi.

26. junija, nedelja — Piknik društva Vipavski raj št. 312 SNPJ na SNPJ farmi

26. junija, nedelja — Piknik ob 25-letnici društva Velebit št. 544 SNPJ na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

JULIJ

3. julija, nedelja — Desetletnica SNPJ farme

4. julija, nedelja — Piknik Kluba društev SDD, Recher Ave. na George Kaliopi farmi, Ed-dy Rd.

4. julija, ponedeljek — Piknik društva "Loyalites" št. 590 SNPJ na SNPJ farmi

9. julija, sobota — Moonlight piknik krožka št. 1 Prog Slo-venk na SNPJ farmi

10. julija, nedelja — Piknik društva Strugglers šte. 614 SNPJ na SNPJ farmi

16. julija, sobota — Piknik društva Utopians št. 604 SNPJ na SNPJ farmi

17. julija, nedelja — Piknik Atletičnega kluba SNPJ na na SNPJ farmi

24. julija, nedelja — Piknik društva "Nanos" št. 264 SNPJ na prostorih doma Zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

31. julija, nedelja — Piknik društva Svoboda št. 748 SNPJ na SNPJ farmi

AVGUSTA

7. avgusta, nedelja — Piknik Clev. federacije SNPJ na far-mi SNPJ

7. avgusta, nedelja — Piknik po-družnice št. 106 SANSa na prostorih SDD, Recher Ave.

14. avgusta, nedelja — Piknik društva Utopians šte. 604 SNPJ na SNPJ farmi.

20. avgusta, sobota — Piknik društva Utopians šte. 604 SNPJ na SNPJ farmi

ZAVAROVALNINO
proti
ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.
preskrbi
Janko N. Rogelj
6208 SCHADE AVE.
Pokličite:
ENdicott 0718

OBLAK MOVER
Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca
JOHN OBLAKA
1146 East 61st St. HE 2730

21. avgusta, nedelja — Piknik društva "V boj" št. 53 SNPJ na SNPJ farmi

28. avgusta, nedelja — Piknik pevskega zbora Slovan na SNPJ farmi

28. avgusta, nedelja — Piknik pevskega zbora "Slovan" na SNPJ farmi

SEPTEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-setletnica obstoja Slovenske-ga doma na Holmes Ave.

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora "Zvon" ob 35-letnici obstanka, v Slov. nar. domu na E. 80 St

29. oktobra, sobota — Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-stava dram. zbora "Naša zvečda" v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

This is no way to bring home the BACON!

Good intentions don't make a good savings plan. What's the smart way to save? A way that's—

1. Regular	2. Convenient
3. Dependable	4. Automatic

You can get this foolproof combination by investing in U. S. Savings Bonds. Either of these two ways:

Join your company's Payroll Savings Plan ... or join your bank's Bond-A-Month Plan.

Then sit back and watch your dollars make pigs of themselves, fattening up at the rate of four for every three you put in, every ten years.

That's one sure way to bring home the bacon some day. And by bacon we mean the things you dream about for the future: a home, a business, a college education, and freedom from worry.

Go reserve a slice of that for yourself ... TODAY!

Automatic saving is sure saving—U.S. Savings Bonds

ENAKOPRAVNOST

BRANISLAV NUŠIČ:
Humoreske in satire
(Nadaljevanje)

To je tolikanj modra beseda, da se je z njo—kako se spominjam—pred menoj pravdalo in opravičilo tudi neko mlado dekle, ki je—nasprotno kakor jaz—padlo, čeprav ji po vseh pravilih ni bilo treba pasti. Ona sicer ni padla pri maturi, marveč pri tisti izkušnji, pred katero postavljajo življenje tako pogosto mlada dekleta,—ampak tudi ona je v svoje opravičilo izkoristila gornje modre besede: "Vem, da mi tega ni bilo treba, varovati bi bila morala svoj ugled in čast,—da, vem, to je pravilo, ampak vsako pravilo ima izjeme!"

Da, priboriti si spričevalo zrelosti, nikakor ni preprosta in majhna reč. To spričevalo je uradna listina, s katero ti pristojno državno oblastvo prizna zrelost.

Poznal sem tistega beograjskega prepirljivca Dragoljuba Avramovića-Bertolda, ki so ga nekateri vlade vtikale celo v norišnico, druge pa ga spet reševale. Ker so vse pri nas vlade pogostokrat menjavale, je Bertold zdaj odrinil v norišnico, zdaj se spet vrnil iz nje. Ko se je lepega dne tega naveličal, se je zgledil pri oblastvu in zahteval potrdilo, da je pameten. Posihmal, ko je imel takšno potrdilo, se je Bertold bil po prsih in trdil, da je edini mož v Srbiji, ki so ga uradno priznali za pametnega.

Podobno je s spričevalom o maturi, ki priznava človeku zrelost. Ko sem takšno spričevalo dobil, sem se zavedel, da je diploma zrelosti dokument, po katerem lahko počenjam v življenju vsakovrstne lahkomiselnosti.

Mojemu veselju kajpada ni bilo ne konca ne kraja. Pohitel sem domov, objel in poljubil mater in sestro, mlajšemu bratu pa sem ves razburjen prislinil klofuto, kakor sem bil prej še pred šolo objel in poljubil nekega učnika, ki me ni poučeval v nobenem predmetu in zato še malo ni bil kriv, da sem dosegel diplomo zrelosti. Ves navdušen sem to reč gnal še dalje: objel in poljubil sem sosedo štacunarja in sem objel in poljubil tudi neko vdovo, materino prijateljico, in pri tem vzkliznil:

"Gospa, jaz sem zrel, zrel!"

To sem brž nato dokazoval še naši kuharici. In sem objel in poljubil tudi brivca. Kajti po prvih manifestacijah veselja in razburjenja sem se domislil tudi prve maturantske dolžnosti, da se dam obriti. Meni tega sicer še nikakor ni bilo treba, toda britje je tiste čase veljalo v mojih očeh in v očeh vseh maturantov za nekaj vnvanji dokaz zrelosti.

"Mladi gospod se želi ostriti?" me je prestregel brivec s hudobijo, ki je lastna temu poklicu.

"Ne, obriti se želim!" sem ponošno odgovoril in sedel na stol,

pri čemer me je grizlo, ker nisem mogel z nogami doseči tal in so mi obvisle v zraku.

Z besedami: "Obriti se želim!" sem hotel izreči nekaj velikega, kakor da sem opravil prelom v življenju; kakor da sem po mučnih naporih odprl težka železna vrata, skozi katere bom zdajci stopil v nove neznane prostore; kakor da sem stopil na prag, za katerim se pričinja življenje. Besede: "Obriti se želim!" so mi bile tisti čas pomembnejše in usodnejše od Cezarjevih besed: "Kocka je padla!"

Ko me je brivec obril in mi spral milnico, se ni nič spremenilo ne na mojem obrazu ne v moji duši. Tisto nepričakovano, tisto nepoznano, ki je bilo pred menoj, tisto življenje, v katero

bi bil moral vstopiti, je zdaj bilo še daleč, zelo daleč. Edini občutek, ki sem ga imel, ko sem zapustil brivnico, je bil ta: da sem obrit in da imam dokument zrelosti v žepu.

Doslej še nisem povedal vsega o šolanju. Pred menoj je bilo še vseučilišče, toda vseučilišča nismo imeli za šolo, v kateri počujejo, marveč kjer samo "študirajo," in to se nam je videlo nekoliko laže, nekaj takega, kar se da prebrsti. Četudi bi ostal kakšno leto dlje na vseučilišču, bi to ne bilo nič hudega, kajti z vstopom na vseučilišče postaneš državlján—in biti državlján kakšno leto več ali manj, ni huda reč. Pogostokrat pa je boljše biti državlján vseučilišča kakor policijski pisar v Arilju ali suplent v Erzi Palanki.

A tudi o šolanju na srednji šoli, kjer človek zapravi svoja najlepša leta, še nisem povedal vsega ni ne zadosti. Sola in zakon pomenita dve poglavitni obdobji v človeškem življenju. Kajti pravijo, kdor dobro dovrši šolo in se srečno oženi, je preskrbljen za vse življenje. Še več, šola in zakon imata tudi polno skupnih lastnosti.

Tako postavim: v šoli kakor tudi v življenju se učiš, dokler si živ, brez upa, da bi se česa naučil; v zakonu kakor tudi v šoli so strogi in blagi profesorji, težki ali lahki predmeti; v zakonu kakor v šoli lahko dobiš dobro ali pa tudi slabo oceno; ne tu ne tam ne smeš zamujati in zapišejo ti vsak izostanek.

(Dalje prihodnjšč)

MIHAIL SOLOHOV

TIHI DON

TRETJA KNJIGA

(Nadaljevanje)

— Tako vas lahko kar naprej zebe, Samoljo Ivanovič.
— Pokrij, pravim!
Polikarp je poslušno izpolnil povelje in odšel.
— Kdo pa je tole? — ga je pobaral Prohor in pokazal z očmi na bolnika.
— Nek častnik iz Medvedičje-ga ustja. Pri našem štabu so bili.

S štabom vred so šli tudi ust-hoprski begunci iz Tjukovnega, Bobrovskega, Krutovskega, Zimovnega in drugih vasi.

— Nu, kam pa vas nese sila peklena? — je vprašal Prohor nekega starega begunca, ki je sedel na dvoprežnem vozu, zvhoma nabitem z vsakovrstno ropotijo.

— V Veške mislim zapeljati.
— Ali so poslali po vas, da pojdite v Veške?

— I, ljubček, poslali kajpak niso, ampak komu je pa smrt pri srcu? E, vsak jo prav gotovo potegne, ko ga strah pokadi.
— To bi rad vedel, kaj vas v Veške nese? V Jelanski bi se predložili na to plat — to je vsa učenost.

— Na čem? Tamka, so spravili ljudi, ni broda.

— Na čem se boste pa v Veškah? Misliš, da bodo dali brod za tvojo šaro? Vojaštvo bodo popustili na tej plati in bodo vas začeli z vozovi vred prepe-ljavati? Preteto, dedek, ste ljudje trčeni! Gredo, pes vedi kam in rogač vedi zakaj. Nu, česa vsega si pa nabutal na voziček? — je sitno spraševal Prohor, se poravnal vstric voza in z bičem pokazal na cule.

— Bog si ga vedi, česa vsega ni tu! Obleka, komati, vidiš, moka pa še to in ono, kar je drugega treba pri hiši... Ni bilo mogoče popustiti. V prazno bajto bi prišel. Nu, pa sem, vidiš, zapregel par konj in tri jarne volov in vse naložil, kar je bilo mogoče, ženske posadil na vrh in odrinil. Saj sem, lju-bi moj, vse to na svoji grbi skupaj spravil, v trudu in znoju sem se prikopal do tega, ali potem ni težko kar popustiti? Ko bi se bilo dalo, bi še kajzno navtoril in odpeljal, da bi je rde-či ne dobili. Hudič jih vzami!

— No, da za primer postavi-m, počemu pa vlečeš tole brkljarijo s seboj? Ali tele kobile, zakaj ti jih je neki treba cijazi-ti? Rdeči bi si ne vedeli kaj opomoči s tem.

— Pa saj ti povem, da ni bi-lo mogoče popustiti! E, prebi-to si čuden... Pusti, pa bodo ali polomili ali požgali. Naka, pri meni že ne bodo obogateli. Črv nam jih uje! Vse do golega sem pobral!

Starec je oplazil z bičem leno prestopajoče se site konje, se obrnil nazaj in z bičevnikom po-kazal na tretjo volovsko vpre-go zadaj in dejal:

— Vidiš onole zahototano punčaro, ki z junci vozi — tisto je moja hči. Na vozu ima svinjo z mladici. Sprasna je bila, ne-mara smo jo kaj premečkali, ko smo jo prevezovali in na voz na-kladali. Na, le spremisli si, pa se ti je polegla čez noč, kar na tajslju. Slišiš, kako pujski civili-jo? Nak, z mojim se rdečuhi že ne bodo postavljali, mrzlica jih potresi!

— Le pazi se, da ne naletiš name, ded, zraven brodu! — je dejal Prohor in hudobno zaspe-l v široko prepoteno starčevo spako. — Le pazi se, da se ne srečava, če ne, bodo zagrmeli v

Don tvoje prasice, mladici in vsa tvoja roba!

— Zakaj pa to? — se je groz-no začudil starec.

— Zato, ker ljudje mrjo, vse zgublajo, ti, hudič stari, pa ka-kor pajek vse vlečeš s seboj! — je zavpil po navadi mirni in ti-hi Prohor. — Taki govnači so mi v želodcu! Tole je zame, ka-kor bi me z nožem suval!

— Jahaj dalje! Jahaj dalje mimo! — se je razhudil starec, sopol in se obrača vstran. — Dobi se ti nekšen predpostavljje-ni, ki bo tuj imetek v Don brusi-li... Jaz sem se z njim ka-kor z dobrim človekom... Jaz sam imam sina narednika, ki zdajle s stotnijo zaustavlja rde-če... Jahaj dalje, prosim! Tuj imetek naj te nič ne boče v nos! Sam bi si ga bil več napravil, pa bi te nemara tale ne klal ta-ko v oči!

Prohor se je zapodil v drnec. Zada je preglušljivo, piskajoče zacvilil prasec, vznemirjeno je zakrullila svinja. Prašičji cvilež je vrtal kakor s šilom skozi uše-sa.

— Kakšen vrag je to? Od kod prašiček? Polikarp!... — je zakričal na zapravljajku ležeči častnik, se bolno nakrem-žil in skoraj zajokal.

— Prašiček je z vozička pa-del, pa mu je noge pod kolesom potrl, — je odgovoril Polikarp, ko je prišel bliže.

— Reci jim... Pojdi, reci lastniku pujska, naj ga zakolje. Reci, da so tu bolniki... Že tako je neznosno, zdaj pa še ta civilba. Urneje! Zapodi!

Ko je prišel Prohor vstric z zapravljajkom, je videl, kako se je kljukonosi častniček guban-čil, z umerjenim pogledom pri-sluškoval prasvetovemu cvile-ju in si zaman poskušal zama-šiti ušesa s svojo sivo jančjo kučmo... Pridirjal je Poli-karp.

— Noče ga zaklati, Samoljo Ivanč. Pravi, da se bo one — prasete — izlizalo, če pa ne, mu bomo mi, slišiš, drevi pušča-li.

Častniček je prebledel, si stež-ka dvignil glavo, sedel na vozi-lu in zabingljal z nogami.

— Kje je moj browning? — Ustavi konja! Kje je lastnik prasca? Mu bom že pokazal... Na katerem vozu?

Škrtljavega starca so vendar-le primorali, da je zaklal pujs-ka.

Prohor se je muzal, spodbodel v galop in dohitel rajdo ustho-prskih voz. Spreddaj, kako vrsto vstran, so po poti drdrala nova vozila in jezdec. Voz je bilo vsaj dve sto, jahačev, ki so jez-dili vse navzkriž, po kakih štiri-deset.

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalno in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravni-kom, vam bo Dr. Zupnik iz-vršil vse morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVE.
vogal E. 62nd St. vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

“Pravi sodni dan bo pri bro-du!” — je pomislil Prohor.

Došel je vozove. Nasproti nje-mu, od čela premikajoče se raj-de, je na zastavnem temnorja-tem konju v diru jezдила ne-ka ženska. Ko je prišla vstric s Prohorjem, je pritegnila vojk-e. Konj pod njo je bil osedlan z bogatim sedlom, naprsna uzda in spona sta se srebrno pobli-skavali, še platišča sedla niso bila niti malo oguljena, podpre-ge in podsedlica so se svetlikale in sijaju izbranega usnja. Žen-ska je priročno in vajeno sede-la v sedlu, v močni temnikasti roki trdno držala pravilno na-brane vajeti, ali visokonoči vo-jaški konj, kakor je bilo videti, svoje gospodarice ni imel za mar; vrtel je skrvjo zalito očes-no jabolko, krivil vrat, kazal ru-menlo podkev zobovja in posku-šal usekati žensko v okroglo koleno, ki je kukalo izpod kri-la.

Ženska je bila prav do oči za-krita s čisto oprano, od plavila modrikasto naglavno ruto. Ko ji je dvignila od ust, je vpra-sala:

— Ali nisi nemara prehitel voz z ranjenci, stričko?

— Prehitel sem sila voz. Pa kaj?

— Saj to je smola, — je za-teglo spregovorila ženska, — moža ne najdem. Skupaj sva odrinila iz Hoprskega ustja z lazaretom. Rano je imel na no-gi. Tedaj pa se mu je rana ne-kaj zacelila in mi je velel po so-vaščanih, naj bi mu konja pri-gnala. To je njegov konj, — ženska je z bičem počila po konjskem vratu, posutem z ro-snimi kapljicami, — zasedla sem konja, zajahala v Hoprsko ustje, ali bolnišnice že ni bilo več ondudaj, odšla je dalje. In zdaj naj se še toliko preganjam, ne morem in ne morem je dobi-ti.

Prohor se je pasel nad oblim zalim obrazom kozakinje, z na-slado je pivil mehko zvenenje njenega nizkega, globokega al-ta in zinil:

— Ej, mamka! Zlomka ti je treba iskati moža! Naj gre z la-zaretom, tebe — takole lepoti-co, in še s takimle konjem za doto — pa vsak vzame za ženo! Še jaz bi si upal.

Ženska se je nehote zasmaja-la, se pregenila v polnem živo-tu in potegnila rob krila čez golo koleno.

— Brez prismođovanja mi povej, ali nisi prehitel lazareta?

— Ondile v tistile rajdi so bolni in ranjeni, — je odvrnil Prohor in zavzdihnil.

Ženska je osvrknila z bičem, njen konj se je ostro zasuknil

RAZNO

AKO NAMERAVATE

PRODATI VAŠO HIŠO

za eno ali dve družini, pokličite nas. **IVANHOE 7646**

Realtor

IŠČE STANOVANJE

Vdova s dvema hčerama

vse tri zaposlene, želi dobiti stanovanje s 4 ali 5 sobami. Mirne, nobena ne kadi ne pije. Če kdo ima stanovanje za oddati, naj blagovoli pokliče

HE 5311

PRILETNA DVOJICA

želi dobiti stanovanje s 3, 4 ali 5 sobami. Kdor ima za oddati naj pokliče

EN 0943

HIŠE NAPRODAJ

V Bližini E. 185 St.

Hiša s 9 sobami; se lahko rabi za dve družini. Vse nanovo barva-no in popravljeno. Sploh vse v naj-boljšem stanju. Beneški zastori, zimska vrata in okna, 2 garaži. Se prodaja za samo \$11,900.

KOVAC REALTY

960 E. 185 St.

na samih zadnjih nogah, belo je mignila pena, ki se mu je na-brala med nogami, se pognal v dir, se zmedel v nogah in prešel v galop.

Vozje so se zamudno premi-kali. Voli so lenobno opletali z repi in odganjali nadležne oba-de. Upirala se je tako soparica, tako zagaten in moreč je bil zrak pred nevihto, da so se ob-cesti scvrknili in zveneli mladi listi pritlikavih sončnic.

Prohor je zopet jezdit vstric z vozm. Strmel je nad veliko množino mladih kozakov. Bodi-si, da so se odcepili od svojih stotniji ali pa so kar pobegnili, se priključili družinam in se z njimi vred vozili na prevozu. Nekateri so bili privezani k vo-zom vojaške konje in ležali na tajsljih, kramljali z ženskami, pestavali deco, drugi pa so ja-hali zraven, ne da bi odložili puško ali sabljo. “Popustili so edinice in beže,” — je sprevidel Prohor, ko si je ogledal kozake.

Smrdelo je po konjskem in volovskem znoju, segretem le-su lestvenic, kuhinjski posodi, kolomazu. Voli so šli poklapano in trudno prestavljali lakoti. Či-kali so viseče jezike in od njih pa prav do cestnega prahu so se jim cedile vzorčaste štrene slin.

Spreved se je pomikal s hitrostjo štirih do petih vrst na uro. Vozila s konjsko vprego niso prehitela vola. Kakor hi-tro pa je nekje daleč na jugu rahlo zabobnel topovski strel, se je vse razgibalo: iz dolge ve-rige vozil so zavili vstran in za-mežljali vrsto sparoma vpreženi

WIDGOY'S PHOTO STUDIO

485 East 152nd St., IV 6939

Se priporočamo za izdelavo vseh vrst slik po zmerni ceni.

Odprto ob nedeljah.

Pri nas radevolje

PRIPRAVIMO ZDRAVILA ZA POŠILJKE V JUGOSLAVIJO

Mandel Drug Co.

15702 WATERLOO RD.

A. Malnar

Cementna dela
1001 E. 74. St.
EN 4371

Christiana Lodge
... and Cottages

Edwardsburg, Michigan

The Lodge has 30 rooms with connecting shower and toilet. There are 17 cottages each with private shower and toilet. Central dining room with American-European cooking.

ALL SPORTS: Golf, dancing, tennis and shuffleboard, horseback riding, private beach, boating and fishing, indoor games. Cater to over-night guests.

Located in Christiana Lake in a grove of large trees, 100 acres of private playground on U. S. 112.

Write for folder

Christiana Lodge

DOMINIK KRASOVEC, Prop.

Phone: 9126 F 5

P. O. Edwardsburg, Mich.

DENARNE in DRUGE POŠILJATVE ZA STARI KRAJ

Tvrdka KOLLANDER

naznanja:

DA: pošilja denar v Jugoslavijo, Trst, Italijo in v vse druge države. Vsaka pošiljatev je jamčena!

DA: prodaja zaboje za pošiljanje blaga ali živil v staro domo-vino!

DA: prevzema zavitke od tukajš-njih rojakov in iste točno odpremlja na naslovnike;

DA: sprejema naročila za moko in druge že pripravljene zavitke za Jugoslavijo, Avstrijo, Itali-jo in Nemčijo;

DA: prodaja karte za potovanje v stari kraj in od tam sem;

DA: prodaja AMERICAN EX-PRESS Travel čke in denar-ne nakaznice za uporabo v naših državah;

DA: opravlja Notarske posle.

KADAR torej rabite postrežbe v gori navedenih slučajih, se obrnite na zanesljivo in dobro znano tvrd-ko!

August Kollander

V Slovenskem narodnem domu,

6419 ST. CLAIR AVE.,

Cleveland 3, Ohio

Rojaki v Kanadi tudi lahko pošlje-jo denarna in druga naročila potom naše tvrdke.

vozovi in samčki, ki so jih vle-kli konji. Konji so jo pobrali v dir, biči so zapokali, zasilalo se je vse vprek vpitje: “No, go-ni!”, “No-o-o-o, peslajnariji!”, “Zgani se!” Po volovskih križih so glasno zapokale šibe in bi-kovke, živahneje so zaropotala kolesa. V strahu so vsi pospeši-li hojo. Pekoč prah se je dvig-nil v težkih sivih capah od tal, zaplaval ritenski, se kolobaril in se ulegal na bilje žita in razne-ga ščavja.

Nizki, zatrepani Prohorov ko-njiček se je spotoma stegal po travi, uščenil je z gobcem zdaj vršiček rmana, zdaj žolto kro-nico repice, zdaj grmiček gorčice; trgal je in grizel, čuječna ušesa so mu strigla, z jezikom je poskušal izbrusiti rožljajoče žvale, ki so mu odrgnile dlesna. Ko pa je zagrmel top, ga je Pro-hor stisnil s petami in konjiček je nekako spreumel, da zdaj ni časa za zob, in voljno prešel v makatajoč galop.

Topovsko streljanje se je raz-mahnilo. Vrtajoči, butajoči gla-sovi izstrelkov so se zlivali, v zadušnem ozračju je v poboh-nevajoči oktavi treskajoče, ro-potajoče grmelo.

— Sveti križ božji! — se je na vozičku prekrižala mlada ženska, iztrgala dojenčku iz ust cimetastordečkasto, od mleka bleščečo se bradavico in potla-

čila pod srajco napete rumen-kljate dojne prsi.

— Ali naši sekajo ali kdo? Hej, vojska! — je zakričal Pro-horu starec, ki je koračil ob vo-leh.

— Rdeči, ded! Naši nimajo streliva.

— Nu, reši jih kraljica ne-beška!

Starček je izpustil iz rok vo-lovski povodec in snel starinsko kozaško čepico; kar grede se je pokrival in se z obrazom obrnil proti vzhodu.

Na jugu se je izza grebena, poraslega s sulicastimi rastlina-mi pozne koruze, pokazal raz-lezljiv črn oblak. Razpotegnil se je čez pol obzorja in s tem-

Samostojno podporno društvo.

“LOŠKA DOLINA”

Uradniki za leto 1949:

Predsednik: Frank Baraga, 7702 Lockyear Ave. Podpredsed-nik: John Lekan. Tajnik: Frank Bavec, 1097 E. 66 St., HE 9183. Blagajnik: John J. Leskovec. Nadzorniki: John Lokar, Frank Turek in Anton Petkovšek. Zastopnik za klub društev SND: John Lekan. Zastopnika za Slov-dom na Holmes Ave.: John Zni-daršič in George Marolt.

Redne seje se vrše vsako tret-jo sredo v mesecu v Slov. nar.-domu na St. Clair Ave.

nočnim pokrivalom prekril se bo.

— Kakšen požar, poglejte! — je zaklical nekdo v voz.

— Kaj bi neki utegnilo to bi-ti?

— Kje gori? — so se med rahtajočim drdranjem koles oglašali nekateri.

— Ob Čiru.

— Rdeči na Čiru vasi požiga-jo!

— Suša je, Bog nam ne pre-zadeni...

— Poglej, kakšen črn oblak se je vzdignil!

— To ne gori ena sama vas!

— Vse vzdolž Čira od Kargi-novske liže, tamkaj so zdaj prej-kone boji...

(Dalje prihodnjič)

“Modern Crusaders”

Lodge No. 45 SDZ

Officers of “Modern Crusad-

ers,” Lodge No. 45 SDZ, for the

year 1949 are:

William Yanchar, president,

Louis Smerdel, vice-president,

Jennie Jarm, recording secre-

tary; Frances Zulich, 18115 Neff

Rd., Ivanhoe 4221, secretary.

Dr. Skur, Dr. Opaskar, Dr. Per-

me, lodge physicians.

Meetings are held every third

Wednesday of the month at Slo-

vene Workmen's Home, 15335

Waterloo Rd., at 8:30 p. m.

Vabilo za poset slike

“TRIGLAVSKE STRMINE”

v SREDO in ČETRTEK, 20. in 21. APRILA

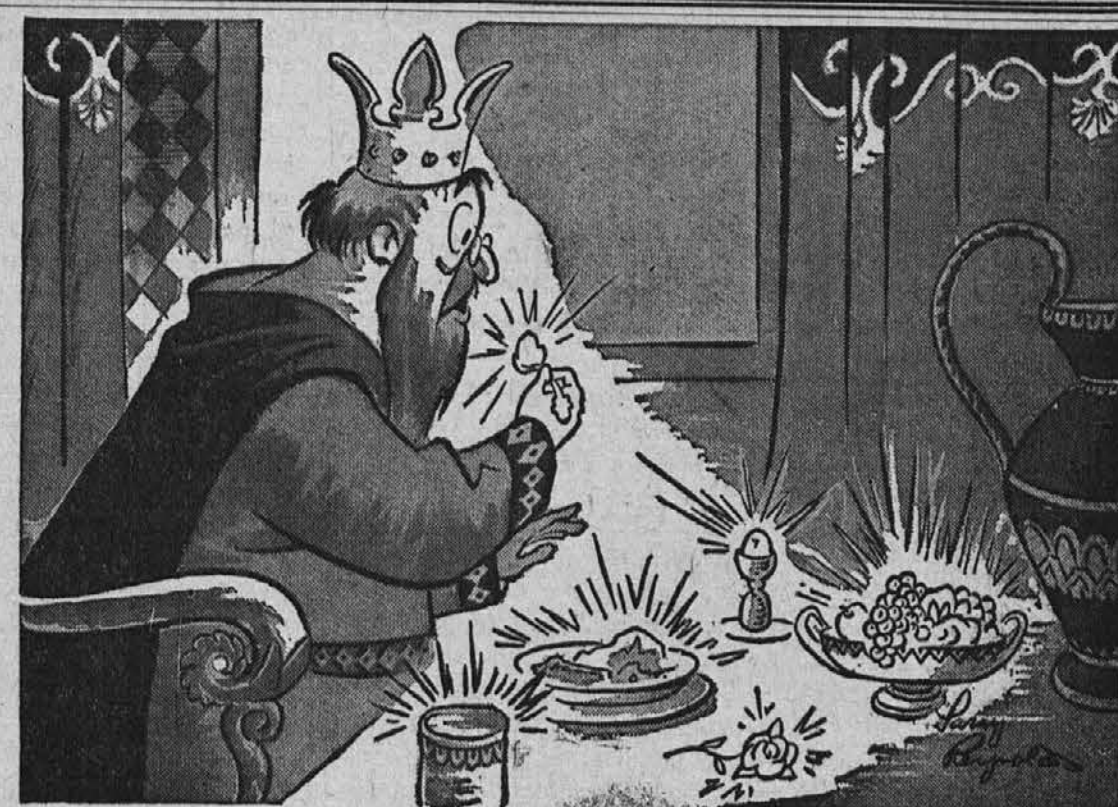
v gledališču

“ABBY”

Waterloo Rd. in E. 156 St.

VABLJENI STE NA POSET. SLIKA JE VSE SKOZI ZANIMIVA.

Začetek ob 7. uri zvečer.

Suddenly the King realized he was going to starve

YOU REMEMBER how King Midas thought he had a short cut to financial security:

When granted one wish, he asked that everything he touched be turned to gold. It was fun until he tried to eat, and all his food turned to solid gold. He suddenly realized that he was going to starve to death.

Midas was glad to cancel his wish; and look for a better way to provide for his old age. What he discovered remains true today.

The only sure way to financial security is systematic saving. And the best method is buying U. S. Security Bonds, automatically!

If you work for wages or salary, you can sign up for the Payroll Savings Plan. If you are in business or a profession, and have a checking account, you can sign up

for the Bond-A-Month Plan at your bank! Start now—during the Security Loan Drive. The money saves itself, and after 10 years you have \$4 for every \$3 you have saved.

And your Security Bond dollars do their part to insure a stable economy. Wise saving means less money in the market place to bid up prices of goods.

It's too bad that Midas had so much trouble because he couldn't save this easy way. But isn't it lucky you can!

WISE DEBT MANAGEMENT—Every bond dollar that is built up in your Government's Treasury is used to retire a dollar of the national debt which is potentially inflationary.

AMERICA'S SECURITY IS YOUR SECURITY

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.